

ใบกิจกรรมที่ 3

การเขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงในกระจกเงาโค้ง เป็นอย่างไร

จุดประสงค์

เขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อแสดงการเกิดภาพในกระจกเงาโค้ง

วัสดุและอุปกรณ์

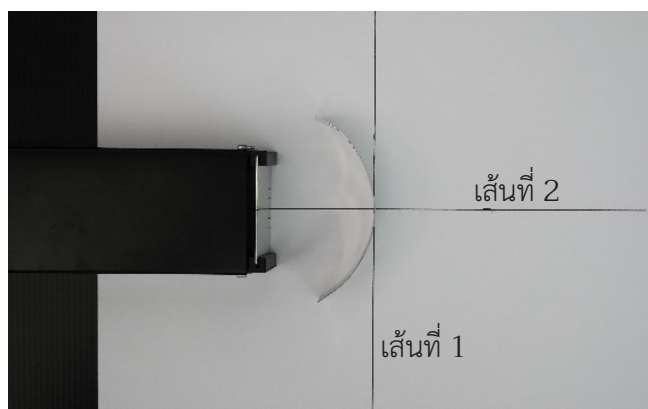
1. กระจกเงาเว้าและกระจกเงาขนาน อย่างละ	1 อัน
2. แผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งเว้าและแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูน อย่างละ	1 อัน
3. กล้องแสงพร้อมหลอดไฟฟ้า	1 ชุด
4. หม้อแปลงไฟฟ้าโวลต์ต่ำ	1 เครื่อง
5. แผ่นช่องแสง 3 ช่องและ 1 ช่อง อย่างละ	1 แผ่น
6. สายไฟฟ้า	2 เส้น
7. กระดาษขาว	1 แผ่น
8. ฉากขาว	1 อัน
9. เทียนไขและไม้ขีดไฟ	1 ชุด
10. ดินน้ำมัน	2 ก้อน

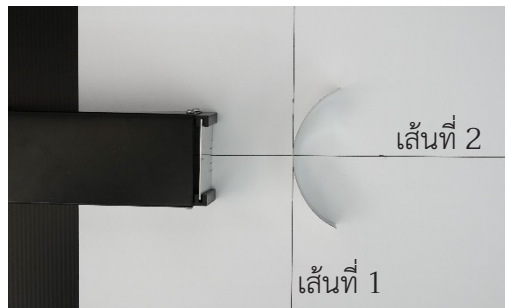
วิธีการดำเนินกิจกรรม

ตอนที่ 1 การเคลื่อนที่ของแสงในกระจกเงาโค้ง

- สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประกอบและชื่อเรียกส่วนประกอบของกระจกเงาโค้ง จากนั้นระบุนรายละเอียดของแต่ละส่วนประกอบพร้อมทั้งวาดภาพประกอบ บันทึกข้อมูลลงในตารางที่ 1 ของใบงานที่ 3
- หาจุดโฟกัสของกระจกเงาโค้ง ซึ่งใช้แผ่นสะท้อนแสงผิวโค้ง ดังนี้
 - ลากเส้นตรงสองเส้นให้ตัดกันเป็นมุมฉากบนกระดาษขาว แล้ววางแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งบนกระดาษ โดยให้จุดตัดของเส้นตรงทั้งสองเป็นจุดสัมผัสที่จุดกึ่งกลางของผิวโค้ง
 - วางกล่องแสงที่ต่อเรียบร้อยแล้วโดยใช้ช่องแสง 3 ช่องไว้ด้านหน้าของแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้ง ดังภาพ

แผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งเว้า

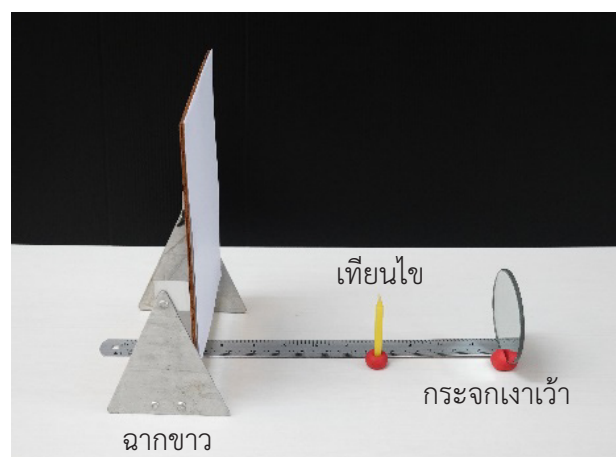

แผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูน

- 3) จัดลำแสงขนาน 3 ลำแสงจากกล่องแสงให้ตกกระทบบนแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูน โดยจัดลำแสงให้ขนานกับเส้นตรงเส้นที่ 2 สังเกตและวาดแนวลำแสงสะท้อนที่ตัดกันซึ่งคือจุดโฟกัส และแกนमुखสำคัญลงในใบงานที่ 3
- 4) จัดลำแสงขนาน 3 ลำแสงจากกล่องแสงให้ตกกระทบบนแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูน โดยจัดลำแสงให้ขนานกับเส้นตรงเส้นที่ 2 ต่อแนวของรังสีสะท้อนให้ตัดกันที่ด้านหลังของแผ่นสะท้อนแสง สังเกตและวาดแนวลำแสงสะท้อนที่ตัดกันซึ่งคือจุดโฟกัสเสมือนและแกนमुखสำคัญลงในใบงานที่ 3
3. จัดลำแสงตกกระทบบนแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูนโดยใช้ช่องแสง 1 ช่องในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ แล้ววาดภาพและเขียนแนวของรังสีตกกระทบบนและแนวของรังสีสะท้อน พร้อมทั้งอธิบายโดยใช้กฎการสะท้อนของแสงลงในตารางที่ 2 ของใบงานที่ 3
 - 1) แสงตกกระทบบนกระจกเงาเว้าโดยขนานกับแกนमुखสำคัญ
 - 2) แสงตกกระทบบนกระจกเงาเว้าโดยผ่านจุดศูนย์กลางความโค้ง
 - 3) แสงตกกระทบบนกระจกเงาเว้าโดยผ่านจุดโฟกัส
4. ทำซ้ำข้อ 3 แต่เปลี่ยนเป็นแผ่นสะท้อนแสงผิวโค้งนูนในกรณีต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 1) แสงตกกระทบบนกระจกเงานูนโดยขนานกับแกนमुखสำคัญ
 - 2) แสงตกกระทบบนกระจกเงานูนโดยให้แนวของแสงตกกระทบบนจุดศูนย์กลางความโค้ง
 - 3) แสงตกกระทบบนกระจกเงานูนโดยให้แนวของแสงตกกระทบบนจุดโฟกัส

ตอนที่ 2 ภาพที่เกิดจากกระจกเงาโค้ง

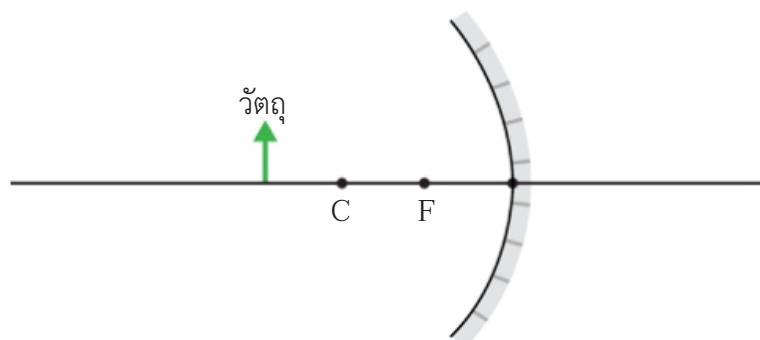
1. ปั้นดินน้ำมันเป็นก้อนกลม 2 ก้อน จากนั้นปักเทียนไขที่ดินน้ำมันก้อนที่ 1 และปักกระจกเงาเว้าที่ทราบความยาวโฟกัส (f) ที่ดินน้ำมันก้อนที่ 2 แล้วจัดอุปกรณ์ ดังภาพ

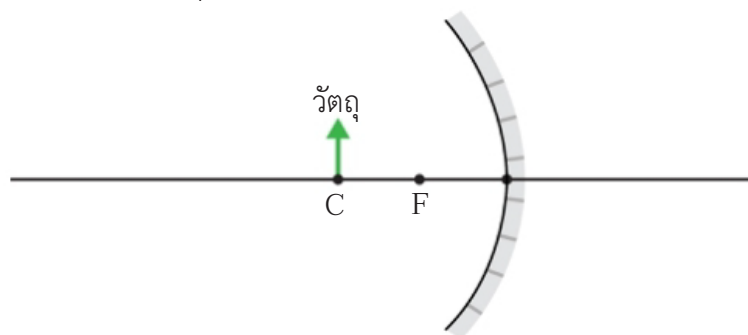
2. วางเทียนไขหน้ากระจกเงาเว้าโดยให้เทียนไขอยู่ห่างจากกระจกเงาเว้าเป็นระยะทางมากกว่า f แต่ไม่เกิน $2f$ จากนั้นเลื่อนฉากขาวเข้าหรือออกจากกระจกจนปรากฏภาพชัดเจนบนฉาก สังเกตลักษณะภาพที่ปรากฏบนฉาก และภาพในกระจก บันทึกผลลงในตารางที่ 3 ของใบงานที่ 3
3. ทำซ้ำข้อ 2 แต่เปลี่ยนให้เทียนไขอยู่ห่างจากกระจกเงาเว้าเป็นระยะทางน้อยกว่า f
4. ทำซ้ำข้อ 1-3 แต่เปลี่ยนจากกระจกเงาเว้าเป็นกระจกเงานูน สังเกตสิ่งที่ปรากฏบนฉาก ลักษณะ และขนาดของภาพในกระจกเงานูน บันทึกผลลงในตารางที่ 4 ของใบงานที่ 3

ตอนที่ 3 การเขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อแสดงการเกิดภาพในกระจกเงาโค้ง

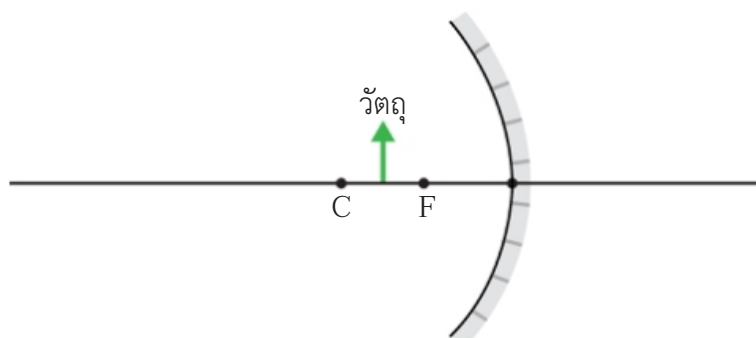
1. ศึกษาการเขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อแสดงการเกิดภาพในกระจกเงาโค้งในใบความรู้ที่ 3 การเขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อแสดงการเกิดภาพในกระจกเงาโค้ง
2. เขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อหาดำแหน่งภาพและลักษณะภาพที่เกิดจากการสะท้อนของแสงเมื่อวางวัตถุไว้ที่ตำแหน่งต่าง ๆ หน้ากระจกเงาเว้า ลงในตารางที่ 5 ของใบงานที่ 3
 - 1) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงาเว้าที่ระยะมากกว่ารัศมีความโค้ง

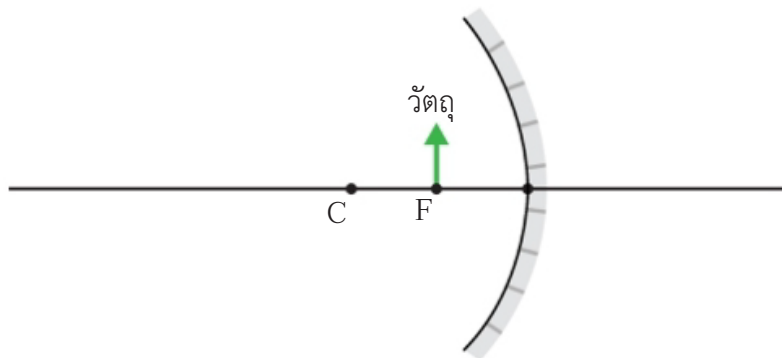
- 2) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงาเว้าที่จุด C

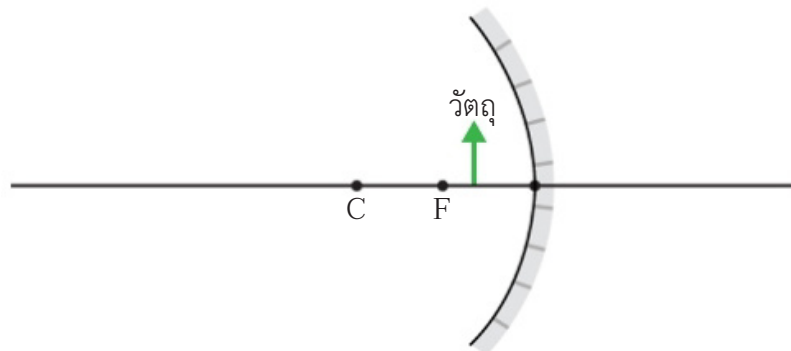
- 3) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงาเว้าที่ระยะระหว่างจุด C กับจุด F

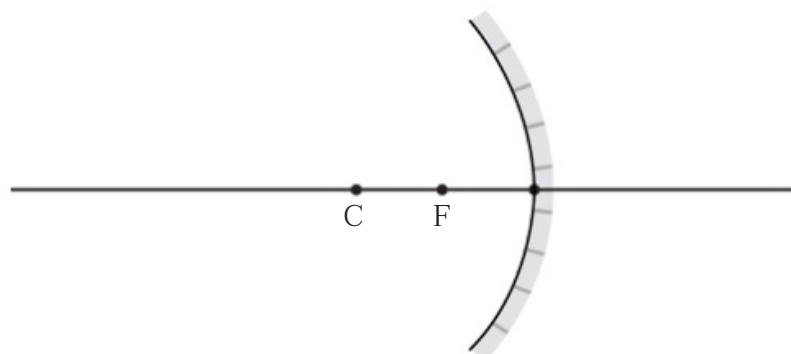
4) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงาเว้าที่จุด F

5) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงาเว้าที่ระหว่างจุด F กับกระจก

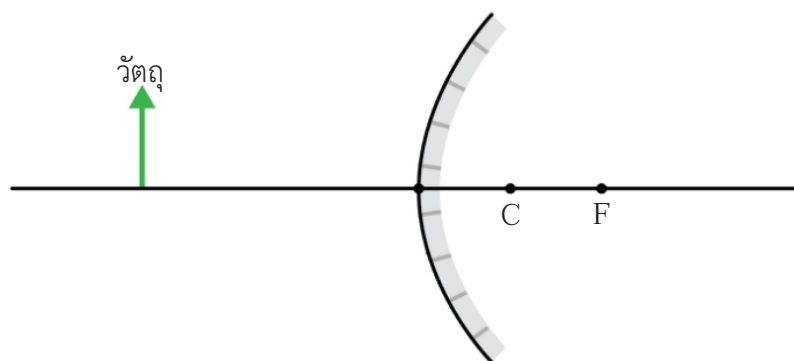

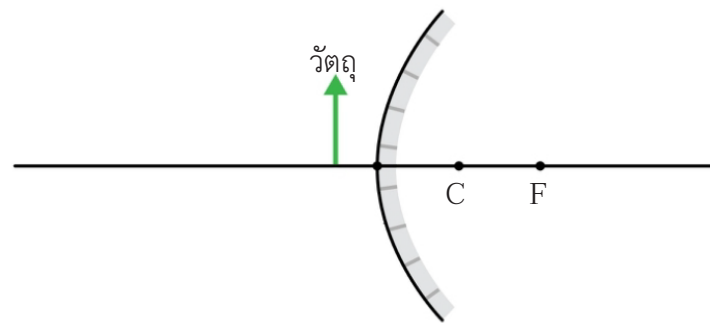
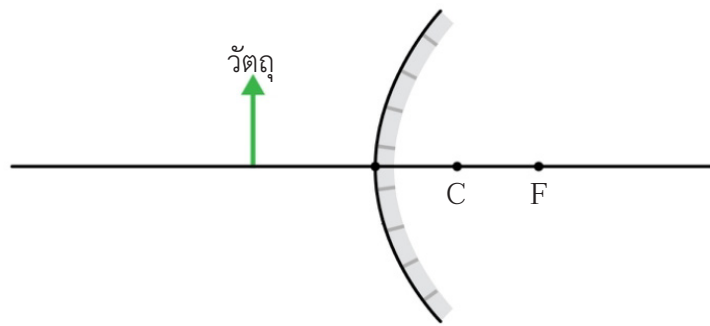
6) วัตถุอยู่ที่ระยะไกลมาก ๆ (เรียกว่า ระยะอนันต์) เช่น ดวงอาทิตย์

3. เขียนแผนภาพการเคลื่อนที่ของแสงเพื่อหาตำแหน่งภาพและลักษณะภาพที่เกิดจากการสะท้อนของแสงเมื่อวางวัตถุไว้ที่ตำแหน่งต่าง ๆ หน้ากระจกเงานูน ลงในตารางที่ 6 ของใบงานที่ 3

1) วางวัตถุไว้หน้ากระจกเงานูนที่ระยะต่าง ๆ

2) วัตถุอยู่ระยะไกลมาก ๆ เช่น ดวงอาทิตย์

